

Preliminarus vertimas

**EUROPOS TARYBA
EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMAS**

ANTRASIS SKYRIUS

BYLA ŠULCAS prieš LIETUVĄ

(Petijos Nr. 35624/04)

SPRENDIMAS

STRASBŪRAS

2010 m. sausio 5 d.

Šis sprendimas tapo galutiniu pagal Konvencijos 44 straipsnio 2 dalį. Jame gali būti daromi redakcinio pobūdžio pataisymai.

Byloje Šulcas prieš Lietuvą

Europos Žmogaus Teisių Teismas (Antrasis skyrius), posėdžiaujant kolegijai, sudarytai iš:

pirmininkės Françoise Tulkens,

teisėjų Vladimiro Zagrebelsky,

Danutės Jočienės,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Nona Tsotsoria,

Kristina Pardalos,

ir *skyriaus kanclerės* Sally Dollé,

po svarstymo uždarame posėdyje 2009 m. gruodžio 1 d.,

skelbia tą dieną priimtą sprendimą:

PROCESAS

1. Bylą prieš Lietuvos Respubliką pradėjo Lietuvos Respublikos pilietis Donatas Šulcas (toliau - pareiškėjas), kuris 2003 m. birželio 2 d. pateikė Teismui peticiją (Nr. 35624/04) pagal Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau - Konvencija) 34 straipsnį. Peticijoje pareiškėjas skundėsi dėl antro baudžiamojo ir administracinio procesų, aprašytų 35-42 punktuose toliau. 2004 m. spalio 1 d. pareiškėjas papildė Teismui pateiktą peticiją su skundu dėl pirmo baudžiamojo proceso, aprašyto 4-34 punktuose toliau.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybei (Vyriausybė) atstovavo jos atstovė E. Baltutytė.

3. 2006 m. birželio 7 d. Teismas nusprendė perduoti peticiją Vyriausybei. Taip pat buvo nutarta iš karto spręsti dėl peticijos priimtimumo ir esmės (29 straipsnio 3 dalis).

FAKTAI

I. BYLOS APLINKYBĖS

1. Pirmas baudžiamasis procesas

4. Pareiškėjas yra kelių įmonių savininkas.

5. 1993 m. gruodžio 15 d. valstybei nuosavybės teise priklausantis bankas Lietuvos valstybinis komercinis bankas pareiškė civilinį ieškinį pareiškėjui, nurodydamas, kad pastarasis negrąžino daugybės jo įmonėms suteiktų paskolų.

6. 1994 m. rugpjūčio 30 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas patenkino banko ieškinį ir priteisė iš pareiškėjo individualios įmonės „Nida“ 97 536, 60 litų sumą. 1997 m. gegužės 28 d. kitas valstybei nuosavybės teise priklausantis bankas „Turto bankas“ perėmė kreditorinį reikalavimą.

7. 1995 m. sausio 24 d. pirmiau minėtoje civilinėje byloje Kėdainių rajono apylinkės teismas areštavo pareiškėjo įmonės transporto priemones.

8. Tą pačią dieną prokuratūra iškėlė baudžiamąją bylą įtariant, kad paskolos iš Lietuvos valstybinio komercinio banko buvo gautos sukčiaujant stambiu mastu (tuo metu galiojusio Baudžiamojo kodekso 274 straipsnio 3 dalis).

SPRENDIMAS BYLOJE ŠULCAS prieš LIETUVĄ

9. 1995 m. vasario 23 d. buvo nutarta pareiškėją atvesdinti apklausai liudytoju, tačiau jis neatvyko.

10. 1995 m. balandžio 12 d. Lietuvos akcinis inovacinis bankas pateikė civilinį ieškinį baudžiamojoje byloje su prašymu priteisti iš pareiškėjo 97 536 litų sumą.

11. 1995 m. balandžio 13 d. prokuratūra iškėlė kitą baudžiamąją bylą pagal Baudžiamojo kodekso 274 straipsnio 3 dalį dėl kito sukčiavimo stambiu mastu epizodo ir pagal 316 straipsnį dėl skolininko nesąžiningumo ir apgaulės.

12. 1995 m. balandžio 24 d. šios dvi baudžiamosios bylos buvo sujungtos.

13. 1995 m. birželio 7 d. pareiškėjas buvo apklaustas baudžiamojoje byloje liudytoju.

14. 1995 m. rugpjūčio 29 d. pareiškėjui paskirta kardomoji priemonė – pasižadėjimas niekur neišvykti.

15. 1995 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos valstybinis komercinis bankas pateikė civilinį ieškinį du prašymu priteisti iš pareiškėjo beveik 3 000 000 litų sumą. 1998 m. kovo 30 d. Turto bankas perėmė kreditorinį reikalavimą.

16. 1995 m. rugsėjo 22 d. prokuratūra patvirtino kaltinamąją išvadą. Byla buvo perduota teismui.

17. 1996 m. spalio 23 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas nustatė, kad ikiteisminis tyrimas atliktas neišsamiai ir grąžino bylą tyrėjams. Teismas taip pat nusprendė iškelti baudžiamąją bylą dviem Lietuvos valstybinio komercinio banko darbuotojams M.B. ir R.L., kurie, kaip įtariama, padėjo pareiškėjui ir jį kurstė.

18. 1997 m. sausio 29 d. buvo iškelta nauja baudžiamoji byla. Pareiškėjas buvo kaltinamas tuo, kad perleido ir slėpė turtą, kuris galėjo būti naudojamas paskoloms grąžinti (Baudžiamojo kodekso 316 straipsnio 1 dalis).

19. 1997 m. balandžio 4 d. areštuota dalis pareiškėjo turto.

20. 1998 m. vasario 11 d. civilinė byla prieš pareiškėją buvo nutraukta, nes civilinis ieškinyš buvo pateiktas baudžiamojoje byloje.

21. 1998 m. birželio 8 d. buvo areštuoti keli pareiškėjui ir jo artimiesiems priklausantys namai.

22. 1998 m. liepos 30 d. buvo areštuotos pareiškėjo įmonių banko sąskaitos.

23. 1998 m. spalio 26 d. pareiškėjui pareikšti nauji kaltinimai dėl trijų dokumentų klastojimo epizodų (tuo metu galiojusio Baudžiamojo kodekso 207 straipsnio 2 dalis).

24. 1999 m. sausio 7 d. prokuratūra patvirtino kaltinamąją išvadą. Ikiteisminio tyrimo metu buvo nustatyta, kad pareiškėjas kartu su M.B. ir R.L. veikė organizuotoje grupėje ir nuo 1991 m. iki 1993 m. iššvaistė ir iš Lietuvos valstybinio komercinio banko pasisavino 750 181 litų (apie 217 254 eurų) sumą. Jiems taip pat pareikšti kaltinimai dėl devynių kredito ir turto įkeitimo sutarčių klastojimo, padarant didelę žalą valstybei. Pareiškėjui ir kitiems dviem kaltinamiesiems iš viso buvo pareikšti kaltinimai dėl 44 sukčiavimo, klastojimo ir svetimo turto pasisavinimo epizodų.

25. 2001 m. kovo 28 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas pareiškėjo gynėjo prašymu grąžino baudžiamąją bylą tyrimui papildyti. 2001 m. gegužės 24 d. Panevėžio apygardos teismas panaikino minėtą teismo nutartį ir perdavė bylą nagrinėti teisme.

26. 2002 m. balandžio 29 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas pripažino pareiškėją kaltu dėl klastojimo ir svetimo turto pasisavinimo (tuo metu galiojusio Baudžiamojo kodekso 207 straipsnio 2 dalis ir 275 straipsnio 3 dalis). Tą pačią dieną panaikinta pareiškėjui taikyta kardomoji priemonė – rašytinis pasižadėjimas neišvykti.

27. 2002 m. liepos 11 d. Panevėžio apygardos teismas išnagrinėjo bylą apeliacine tvarka. Teismas atmetė pareiškėjo pareikštą nušalinimą teismui, kad šis negali nagrinėti bylos. Dėl bylos esmės, teismas panaikino Kėdainių rajono apylinkės teismo nuosprendį ir dėl įvairių procesinių pažeidimų bylą perdavė iš naujo nagrinėti teisme. Buvo konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas pažeidė svarstyimo slaptumo principą.

28. 2002 m. rugpjūčio 26 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas atidėjo baudžiamosios bylos nagrinėjimą dėl to, kad viena iš teisiųjų, R.L., susirgo vėžiu. 2002 m. rugsėjo 23 d. teismas surengė dar vieną posėdį. Pareiškėjas ir kita teisiamoji M.B. pateikė teismui prašymą atidėti bylos

nagrinėjimą, kol pagerės R.L. sveikata. Tačiau Kėdainių rajono apylinkės teismas, pažymėdamas, kad dėl R.L. ligos rimtumo neįmanoma nustatyti, ar ir kada pastaroji galės dalyvauti teismo posėdžiuose, atmetė jų prašymą. Teismas išskyrė baudžiamąją bylą šios teisiamosios atžvilgiu, siekiant išvengti proceso vilkinimo pareiškėjo ir M.B. atžvilgiu.

29. 2002 m. spalio 28 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas atmetė pareiškėjo prašymą paskirti papildomą ekspertizę ir išreikalauti tam tikrus papildomus dokumentus. Teismas atkreipė dėmesį, kad į tokius pareiškėjo prašymus jau buvo atsižvelgta ankstesnėse teismo nutartyse ir kad teikdamas tokius prašymus pareiškėjas tik siekia vilkinti bylos nagrinėjimą.

30. 2003 m. sausio 8 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas pripažino pareiškėją kaltu dėl dokumentų klastojimo ir svetimo turto pasisavinimo. Teismas nustatė pareiškėjui bausmę – laisvės atėmimą ketveriems metams su pusės jo turto konfiskavimu. Kita kaltinamoji pareiškėjo byloje M.B. taip pat buvo pripažinta kalta, tačiau nuo bausmės ji buvo atleista. Teismas taip pat patenkino Turto banko civilinį ieškinį 750 181, 17 litų sumai ir priteisė jį iš pareiškėjo ir M.B. Teismas atkreipė dėmesį, kad šio ieškinio išieškojimas galėtų būti nukreiptas į areštuotą turtą.

31. 2003 m. gegužės 13 d. Panevėžio apygardos teisme pareiškėjas tvirtino, kad jo byla nagrinėjanti kolegija buvo šališka. Teismas atmetė pareiškėjo pareikštą nušalinimą kaip nepagrįstą. Toliau tvirtindamas, kad visas Panevėžio apygardos teismas buvo šališkas, pareiškėjas reikalavo bylą perduoti nagrinėti kitos apygardos teismui. Panevėžio apygardos teismas perdavė pareiškėjo pareikštus nušalinamus Apeliaciniam teismui.

32. 2003 m. birželio 4 d. Apeliacinis teismas atmetė pareiškėjo pareikštus skundus dėl šališkumo kaip nepagrįstus. Byla buvo gražinta nagrinėti Panevėžio apygardos teismui.

33. 2003 m. spalio 14 d. Panevėžio apygardos teismas panaikino 2003 m. sausio 8 d. pirmos instancijos teismo nuosprendį ir priėmė naują nuosprendį. Pareiškėjas buvo išteisintas dėl svetimo turto pasisavinimo; veika dėl suklastojimo buvo perkvalifikuota ir šia apimtimi byla nutraukta suėjus baudžiamosios atsakomybės senaties terminui. Pareiškėjo turto areštas buvo panaikintas. Turto banko civilinis ieškinys buvo paliktas nenagrinėtas.

34. 2004 m. balandžio 6 d. Aukščiausiasis Teismas atmetė pareiškėjo kasacinį skundą.

2. *Antras baudžiamasis procesas*

35. 2001 m. lapkričio 16 d. pareiškėjas buvo apkaltintas dėl netinkamos buhalterinės apskaitos (tuo metu galiojusio Baudžiamojo kodekso 322 straipsnis).

36. 2002 m. vasario 25 d. buvo patvirtinta kaltinamoji išvada.

37. 2002 m. balandžio 18 d. Kėdainių rajono apylinkės teismas pripažino pareiškėją kaltu.

38. 2002 m. birželio 27 d. Panevėžio apygardos teismas paliko galioti pirmos instancijos priimtą nuosprendį.

39. Pareiškėjas pateikė kasacinį skundą, teigdamas, kad teismai netinkamai tyrė faktus ir taikė teisę, kad pirmosios instancijos teisėjas buvo šališkas, o apeliacinis teismas į šiuos jo argumentus neatsižvelgė.

40. 2003 m. sausio 14 d. Aukščiausiasis Teismas pareiškėjo kasacinį skundą atmetė, nenustatydamas proceso įstatymo reikalavimų pažeidimo.

3. *Administracinis procesas*

41. 2002 m. spalio 25 d. Valstybinė mokesčių inspekcija nurodė pareiškėjui sumokėti tam tikrus mokesčius ir priemokas nuo nesumokėtų mokesčių.

42. 2002 m. liepos 4 d. Vilniaus apygardos administracinis teismas atmetė pareiškėjo skundą dėl nurodymo. 2002 m. rugsėjo 10 d. Vyriausiasis administracinis teismas paliko nutartį galioti.

4. *Civilinis procesas dėl žalos atlyginimo*

43. 2005 m. rugsėjo 13 d. Panevėžio apygardos teismas nutarė patvirtinti Turto banko finansinį reikalavimą 3 015 423,17 litų sumai, nukreiptą į pareiškėjo individualią įmonę „Nida“.

44. 2006 m. gegužės 11 d. Lietuvos apeliacinis teismas panaikino minėtą nutartį ir grąžino bylą nagrinėti iš naujo.

45. 2006 m. sausio 25 d. pareiškėjas, remdamasis, *inter alia*, Civilinio kodekso 6.246 ir 6.272 straipsniais kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo priteisiant 6 015 423, 17 litų, kurią, kaip jis teigė, patyrė „dėl neteisėtų teismo veiksmų nagrinėjant civilinę bylą“. Pareiškėjas ypač kreipė dėmesį į tai, kad nuo 1990 m. jis buvo individualios įmonės „Nida“ savininku. Nuo 1993 m. iki 1996 m. valdžios institucijos pateikė jam daugybę kaltinimų. Be to, įmonei buvo pateikta daugybė civilinių ieškinių. 1998 m. kovo 30 d. Turto bankas perėmė kreditorinį reikalavimą. Pareiškėjas pastebėjo, kad 2005 m. rugsėjo 13 d. Panevėžio apygardos teismas nusprendė patenkinti Turto banko ieškinį 3 015 423,17 litų sumai. Pareiškėjo nuomone, toks sprendimas buvo nepagrįstas. Pareiškėjas toliau teigė, kad:

„nuo 1993 m. iki 2003 m. gyniau savo teises teisme nuo nusikalstamų ieškinių. Net 10 metų korumpuoti teisėtvarkos pareigūnai vykdė neteisėtą baudžiamąjį persekiojimą ir siekė morališkai ir psichologiškai mane palaužti... Tačiau po 10 metų teisingumas iš dalies nugalėjo ir 2003 m. spalio 14 d. nuosprendžiu aš buvau išteisintas, nusikalstami civiliniai ieškiniai palikti nenagrinėti... Tačiau Panevėžio apygardos teismo teisėjas atvirai pasityčiodamas iš įsiteisėjusio nuosprendžio ir mano 10 metų pastangų surasti Lietuvos teismuose teisingumą 2005 m. rugsėjo 13 d. nutartimi atliko Judo darbą – neteisėtai pripažino [Turto banko] kreditorinį reikalavimą 3 015 423,17 litų sumai <...>“

46. Pabaigoje pareiškėjas teigė, kad Panevėžio apygardos teismo 2005 m. rugsėjo 13 d. nutartis be turtinės žalos, padarė jam ir neturtinę žalą, nes tokia nutartis pažemino jį, sukeldamas dvasinį skausmą. Pareiškėjas iš Lietuvos valstybės pareikalavo 3 000 000 litų neturtinei žalai atlyginti.

47. 2006 m. sausio 26 d. Vilniaus apygardos teismas priėmė jo ieškinį.

48. 2006 m. birželio 21 d. Vilniaus apygardos teismas sustabdė civilinės bylos nagrinėjimą sustabdė civilinės bylos nagrinėjimą, kol bus nuspręsta dėl kreditorių reikalavimų civilinė byloje prieš pareiškėjo individualią įmonę. Teismas *inter alia* atkreipė dėmesį, kad:

„ieškovas Donatas Šulcas pateikė ieškinį, kurio dalykas – Panevėžio apygardos teismo neteisėta [2005 m. rugsėjo 13 d.] nutartimi [tariamai] padaryta žala, kuria teismas patenkino Turto banko kreditorinį reikalavimą Donato Šulco individualios įmonės „Nida“ byloje <...>“.

49. 2006 m. birželio 30 d. nutartimi Panevėžio apygardos teismas patenkino Turto banko kreditorinį reikalavimą 97 536,60 litų sumai.

50. Teismas neturi informacijos apie civilinio proceso dėl žalos atlyginimo baigtį.

II. BYLAI REIKŠMINGA VIDAUS TEISĖ IR PRAKTIKA

51. Civilio proceso kodekso 135 straipsnio 4 dalis numato, kad ieškinyje turi būti nurodoma ieškovo reikalavimas (ieškinio dalykas). Pagal 138 straipsnį, jeigu ieškinyje neatitinka 135 straipsnio reikalavimų, teisėjas gali nurodyti ieškovui pašalinti trūkumus.

52. Civilinio kodekso 6.272 straipsnio 1 dalis leidžia pateikti civilinį ieškinį dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo dėl neteisėtų valdžios institucijų ar teismų veiksmų, nagrinėjant baudžiamąją bylą. Nuostata apima žalą, atsiradusią dėl neteisėto nuteisimo, neteisėto suėmimo ar sulaikymo, neteisėto procesinės prievartos priemonių pritaikymo, ar neteisėto administracinės nuobaudos paskyrimo. Pagal naujausią nacionalinių teismų praktiką, ši nuostata taip pat apima

ieškinius dėl žalos, kilusios dėl pernelyg ilgo baudžiamosios bylos nagrinėjimo, atlyginimo. 2007 m. vasario 6 d. Aukščiausiasis Teismas, remdamasis šia nuostata, priteisė žalos atlyginimą dėl pernelyg ilgo baudžiamosios bylos nagrinėjimo, kuris buvo pradėtas 1998 m. ir nutrauktas 2004 m. (žr. *Norkūnas v. Lithuania*, no. 302/05, § 26, 2009-01-20). Kitas atitinkamos nacionalinių teismų praktikos vidaus teisinės priemonės pavyzdys dėl pernelyg ilgo civilinės bylos nagrinėjimo pateiktas sprendime *Četvertakas ir kiti prieš Lietuvą* (no. 16013/02, § 22, 2009-01-20).

53. Baudžiamojo proceso kodekso, galiojusio iki 2003 m. gegužės 1 d., 340 straipsnis numatė, kad teismas, priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį, turi visiškai ar iš dalies patenkinti baudžiamojoje byloje pareikštą civilinį ieškinį. Pagal 341 straipsnį, jei priimamas išteisinamasis nuosprendis, civilinis ieškinyš paliekamas nenagrinėtu, o ieškovas įgyja teisę kreiptis į teismus civilinio proceso tvarka.

TEISĖ

I. DĖL KONVENCIJOS 6 STRAIPSNIO 1 DALIES PAŽEIDIMO

54. Pareiškėjas teigė, kad proceso trukmė jo byloje neatitiko „įmanomai trumpiausio laiko“ reikalavimo, nustatyto Konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje, kuri numato:

„Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų <...> klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą per įmanomai trumpiausią laiką <...> išnagrinėtų <...> teismas.“

A. Priimtinas

1. Šalių argumentai

55. Vyriausybė pateikė bendrus argumentus dėl abiejų skundų, - dėl pernelyg ilgos baudžiamojo proceso trukmės pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį ir dėl tariamo Konvencijos 13 straipsnio pažeidimo, - priimtino.

56. Vyriausybė teigė, kad pareiškėjas galėjo kreiptis į vidaus teismus reikalaujamas atlyginti žalą dėl per ilgo baudžiamojo proceso pagal Civilinio kodekso 6.272 straipsnį, kuo pareiškėjas ir pasinaudojo. 2006 m. sausio 25 d. pareiškėjas pateikė Vilniaus apygardos teismui civilinį ieškinį, teigdamas, kad teisminis jo atžvilgiu procesas buvo pernelyg ilgas ir neteisėtas. Tuo ieškininiu pareiškėjas aiškiai siekė žalos atlyginimo už „10 neteisėto baudžiamojo persekiojimo metų“. Jei pareiškėjas nebūtų taip suformulavęs reikalavimo, vidaus teismo teisėjas būtų turėjęs grąžinti ieškinį pareiškėjui trūkumams ištaisyti. Tačiau 2006 m. sausio 26 d. teismas nusprendė pareiškėjo ieškinį nagrinėti. Darytina išvada, kad pareiškėjas turėjo teisę į veiksmingą teisinės gynybos priemonę ne tik teoriškai, bet ir praktiškai Konvencijos 13 straipsnio požiūriu. Vyriausybė teigė, kad atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo skundas dėl tariamai pernelyg ilgo proceso laukė nagrinėjimo vidaus teismuose, jo skundai pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnį turėjo būti atmestini dėl vidaus teisinių priemonių nepanaudojimo pagal Konvencijos 35 straipsnio 1 ir 4 dalis.

57. Remdamasi Konstitucinio Teismo 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu, Vyriausybė taip pat tvirtino, kad net ir darant prielaidą, jog konkretus teisės gynimo būdas nebuvo numatytas jokiame įstatyme, pareiškėjas galėjo reikalauti atlyginti žalą remdamasis tiesiogiai Konstitucija. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Konvencija buvo tiesiogiai taikomas teisės aktas ir turėjo viršenybę prieš Lietuvos teisę, pareiškėjas galėjo ja remtis tiesiogiai, tvirtindamas, kad valstybės valdžios institucijų neveikimas buvo neteisėtas ir reikalaujamas žalos atlyginimo nacionaliniu lygmeniu.

58. Pareiškėjas ginčijo Vyriausybės argumentus.

2. Teismas

59. Kaip Teismas ne kartą yra pažymėjęs, kad Konvencijos 35 straipsnio 1 dalies, kuri numato vidaus teisės priemonių panaudojimo taisyklę, tikslas – suteikti Susitariančiam šaliai galimybę užkirsti kelią arba ištaisyti pažeidimus, kuriais yra kaltinama, prieš pateikiant tokius skundus Teismui (žr. *Scordino v. Italy* (no.1) [GC], no. 36813/97, § 141, ECHR 2006-V). Ši taisyklė paremta prielaida, atspindėta 13 straipsnyje (su kuriuo ji glaudžiai susijusi), kad yra veiksminga teisinės gynybos priemonė, prieinama, siekiant apginti tariamai pažeistas Konvencijoje įtvirtintas asmens teisės (žr. *Kudła v. Poland* [GC], no. 30210/96, § 152, ECHR 2000-XI). Ir vis dėlto vienintelės priemonės, kurias Konvencija reikalauja panaudoti, yra tos, kurios susiję su tariamais pažeidimais ir tuo pačiu yra prieinamos ir pakankamos. Tokių priemonių buvimas turi būti pakankamai aiškus ne tik teorijoje, bet ir praktikoje, o priešingu atveju jos nebus prieinamos, kaip reikia, ir nebus veiksmingos (žr., *inter alia*, *Vernillo v. France*, 1991-02-20, § 27, Series A no. 198; *Dalia v. France*, 1998-02-19, § 38, Reports 1998-I; *Mifsud v. France* (dec.) [GC], no. 57220/00, ECHR 2002-VIII).

60. Į tai atsižvelgiant, Teismas remiasi savo išvada *Norkūno* byloje (nurodyta pirmiau, § 30), kur nusprendė, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo pagal Civilinio kodekso 6.272 straipsnį netenkino „veiksmingumo“ kriterijaus panašaus pobūdžio byloje. Teismas mano, kad Vyriausybė nepateikė jokių įtikinamų argumentų, dėl kurių Teismas galėtų nukrypti nuo savo jurisprudencijos.

61. Be to, Teismas atkreipia dėmesį, kad pareiškėjo ieškinio Vilniaus apygardos teismui dalykas, kaip pastarasis konstatavo savo 2006 m. birželio 21 d. nutartyje, buvo žala, kilusi dėl Panevėžio apygardos teismo tariamai neteisėtos nutarties civilinėje byloje, kurioje buvo nagrinėjamas kreditorių reikalavimų pagrįstumas ir sumos (žr. 48 punktą pirmiau), bet ne žala, kurią pareiškėjas tariamai patyrė dėl pernelyg ilgos baudžiamojo proceso trukmės. Šioje byloje Teismas pakartoja, kad vidaus teismai yra palankesnėje padėtyje geriau įvertinti, interpretuoti taikyti materialinės ir procesinės teisės normas (žr. *Pekinel v. Turkey*, no. 9939/02, § 53, 2008-03-18). Įvertinęs visą jam pateiktą medžiagą, Teismas nemato priežasties nesutikti su Vilniaus apygardos teismo išvadomis).

62. Galiausiai, atsižvelgiant į Vyriausybės teiginius, kad pareiškėjas galėjo pateikti ieškinį remdamasis Konstitucija, atkreiptinas dėmesys, kad nė vienas pavyzdys, iliustruojantis, kad tokia priemonė būtų buvusi sėkminga, ypač prieš Konstituciniam Teismui priimant 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarimą, nebuvo pateiktas. Vyriausybė nepateikė ir teismų praktikos pavyzdžių, įrodančių, kad pareiškėjas galėjo veiksmingai remtis Konvencija nacionaliniu lygmeniu prieš pateikdamas Teismui savo peticijos papildymą 2004 m. spalio 1 d.

63. Esant tokioms aplinkybėms, Vyriausybės prieštaravimas dėl nepriimtino, remiantis vidaus teisinių priemonių nepanaudojimu, turi būti atmetas.

64. Teismas taip pat pažymi, kad šis skundas nėra aiškiai nepagrįstas Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies požiūriu. Jis taip pat pažymi, kad jis nėra nepriimtinas dėl kokių nors kitų pagrindų. Todėl peticija turi būti paskelbta priimtina.

B. Bylos esmė

1. Šalių argumentai

65. Iš pradžių Vyriausybė atkreipė dėmesį į tai, kad nepaisant to, jog procesas pareiškėjo atžvilgiu prasidėjo 1995 m. birželio 7 d., kai jis buvo pirmą kartą apklaustas liudytoju baudžiamojoje byloje, laikotarpis, kurį reikėtų vertinti, taikant „kuo trumpiausio laiko“ kriterijų, skaičiuotinas nuo 1995 m. birželio 20 d., kai įsigaliojo Konvencija Lietuvoje. Ji taip pat teigė, kad dėl finansinio nusikalstamų veikų pobūdžio, kuriomis pareiškėjas buvo kaltinamas, byla buvo

sudėtinga. Pareiškėjui pateikti 40 kaltinimų apėmė sukčiavimą, klastojimą ir svetimo turto pasisavinimą. Be to, byla buvo daugiatomė; perduotą teismui bylą sudarė 6 tomai per 1 500 puslapių. Vyriausybė atkreipė dėmesį, kad per visą baudžiamąjį procesą pareiškėjas nebuvo sulaikytas, jam taikyta kardomoji priemonė – pasižadėjimas niekur neišvykti. Vyriausybė taip pat teigė, kad pateikdamas daugybę nepagrįstų prašymų tyrėjams ir teismams pareiškėjas pats prisidėjo prie baudžiamojo proceso vilkinimo ir galiausiai turėjo naudą iš jo trukmės. Ypač atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagal Lietuvos teisę baudžiamojoje byloje pateiktas civilinis ieškinys išnagrinėjamas priimant apkaltinamąjį ar išteisinamąjį nuosprendį, pailgėjusi baudžiamojo proceso trukmė suteikė jam galimybę vilkinti savo paskolų grąžinimą. Vyriausybės nuomone valdžios institucijos atliko išsamų bylos aplinkybių tyrimą ir veikė stropiai ir be nepagrįstų atidėliojimų.

66. Pareiškėjas nesutiko su Vyriausybe ir teigė, kad baudžiamojo proceso trukmė jo byloje buvo pernelyg ilga.

2. Teismo vertinimas

67. Teismas pritaria Vyriausybės nuomonei, kad, nors tam tikri veiksmai baudžiamojoje byloje pareiškėjo atžvilgiu ir buvo atlikti prieš 1995 m. birželio 20 d., nuo pastarosios dienos turėtų būti skaičiuojamas vertintinas laikotarpis, nes būtent tą dieną įsigaliojo Lietuvos individualios peticijos teisės pripažinimas. Atsižvelgiant į tai, kad procesas baigėsi 2004 m. balandžio 6 d., kai Lietuvos Aukščiausiasis Teismas atmetė kasacinį pareiškėjo skundą, Konvencijos *ratione temporis* požiūriu, jis truko aštuonerius metus ir devynis mėnesius. Pareiškėjo byla buvo nagrinėjama trijų instancijų teismuose.

68. Teismas vertins proceso trukmės pagrįstumą, atsižvelgdamas į konkrečias bylos aplinkybes ir į jo jurisprudencijoje nustatytus kriterijus, t.y. bylos sudėtingumą ir pareiškėjo bei susijusių valdžios institucijų elgesį. Atkreiptinas dėmesys ir į poveikį pareiškėjui (žr. tarp daugelio kitų *Philis v. Greece* (no.2), 1997-06-27, § 35, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-IV, ir *Portington v. Greece*, 1998-09-23, § 21, *Reports* 1998-VI).

69. Teismas dažnai nustatydavo Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimus panašaus pobūdžio, kaip pareiškėjo atveju, bylose (žr. naujausią pirmiau nurodytą *Norkūno* bylą, §§ 36-41).

70. Šiuo atveju Teismas pritaria Vyriausybei, kad byla buvo sudėtinga. Teismas taip pat negali nekreipti dėmesio, kad pareiškėjas savo elgesiu taip pat prisidėjo prie proceso trukmės. Pats pareiškėjas, reikšdamas tuščius nušalinimus teismams, pratęsė procesą dviem mėnesiais (žr. 31-32 punktus pirmiau) ir be to bandė dar labiau jį vilkinti, teikdamas nereikalingus prašymus atlikti papildomą ekspertizę (žr. 29 punktą pirmiau) ar reikalaujamas sustabdyti bylos nagrinėjimą (žr. 28 punktą pirmiau). Ir vis dėlto Teismas konstatuoja, kad kai kurie delsimai procese kilo dėl vidaus valdžios institucijų klaidų ar nepaslankumo. Todėl byla buvo gražinta tyrimui Kėdainių rajono apylinkės teismo 1996 m. spalio 23 d. nutartimi ir teismui Panevėžio apygardos teismo 2002 m. liepos 11 d. nutartimi (žr. 11 ir 27 punktus pirmiau).

71. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, ir į savo praktiką panašaus pobūdžio bylose, Teismas sprendžia, kad šioje byloje bendra proceso trukmė buvo pernelyg ilga ir neatitiko „įmanomai trumpiausio laiko“ reikalavimo. Todėl buvo pažeista Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis.

II. DĖL KONVENCIJOS 13 STRAIPSNIO PAŽEIDIMO

72. Pareiškėjas taip pat skundėsi tuo, kad Lietuvoje nebuvo veiksmingų vidaus teisinės gynybos priemonių dėl ilgos proceso trukmės. Jis rėmėsi Konvencijos 13 straipsniu, kuriame numatyta:

„Kiekvienas, kurios teisės ir laisvės, nustatytos šioje Konvencijoje, yra pažeistos, turi teisę pasinaudoti veiksminga teisinės gynybos priemone kreipdamasis į valstybės instituciją nepriklausomai nuo to, ar tą pažeidimą asmenys padarė eidami savo oficialias pareigas.“

73. Vyriausybė ginčijo šį teiginį.

74. Teismas pažymi, kad šis skundas yra susijęs su prieš tai nagrinėtu skundu, todėl taip pat turi būti pripažįstamas priimtiniu.

75. Teismas primena, kad pagal Konvencijos 13 straipsnį užtikrinama, jog nacionaliniu lygmeniu būtų priinama teisinės gynybos priemonė, pagal kurią būtų išnagrinėjama „įrodomo reikalavimo“ pagal Konvenciją esmė ir būtų skiriama tinkama kompensacija (žr. pirmiau minėtą *Kudla* bylą, § 157). Atsižvelgdamas į savo išvadas dėl per didelės proceso trukmės, šioje byloje Teismas mano, kad pareiškėjas turėjo įrodomą reikalavimą dėl 6 straipsnio 1 dalies pažeidimo. Teismas taip pat pažymi, kad Vyriausybės pateikti prieštaravimai ir argumentai dėl vidaus teisinės gynybos priemonės dėl baudžiamojo proceso trukmės prienamumo buvo atmesti (žr. 60-63 punktus pirmiau).

76. Todėl Teismas mano, kad šioje byloje buvo pažeistas Konvencijos 13 straipsnis dėl neužtikrintų veiksmingų priemonių vidaus teisėje, kuriomis pasinaudodamas bylai reikšmingu metu 2004 m. spalio 1 d., kai pareiškėjas pateikė savo skundą Teismui, jis būtų galėjęs apginti savo teisę į bylos išnagrinėjimą per įmanomai trumpiausią laiką, kaip to reikalaujama pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį.

III. DĖL KONVENCIJOS 1 PROTOKOLO 1 STRAIPSNIO PAŽEIDIMO

77. Pareiškėjas tvirtino, kad dėl jo ir jo įmonės turto arešto baudžiamojo proceso metu buvo pažeista teisė netrukdomai naudotis savo nuosavybe. Pareiškėjas rėmėsi Konvencijos 1 Protokolo 1 straipsniu, kurio nuostatos numato, kad:

„Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo turi teisę netrukdomai naudotis savo nuosavybe. Iš nieko negali būti atimta jo nuosavybė, išskyrus tuos atvejus, kai tai yra būtina visuomenės interesams ir tik įstatymo nustatytais sąlygomis bei vadovaujantis bendraisiais tarptautinės teisės principais.

Tačiau ankstesnės nuostatos jokia būdu neriboja valstybės teisės taikyti tokius įstatymus, kokie, jos manymu, jai reikalingi, kad ji galėtų kontroliuoti nuosavybės naudojimą atsižvelgdama į bendrąjį interesą arba kad garantuotų mokesčių, kitų rinkliavų ar baudų mokėjimą.“

78. Vyriausybės manymu, dėl turto areštavimo pareiškėjas nepanaudojo vidaus teisinės gynybos priemonių, atsižvelgiant į tai, kad jis niekada neskundė šio arešto vidaus teisėje nustatyta tvarka. Antraip Vyriausybė tvirtino, kad dėl pareiškėjui pareikštų kaltinimų padarius finansinius nusikaltimus laikinas apribojimas naudotis nuosavybe buvo proporcingas siekiamiems teisėtiems tikslams užtikrinti baudžiamojo proceso pradžioje pareikštus ir toliau palaikomus civilinius ieškinius.

79. Net nesprendamas vidaus teisiųjų gynybos priemonių panaudojimo klausimo, Teismas mano, kad, atsižvelgus į pareiškėjui pareikštus kaltinimus, Lietuvos institucijos turėjo teisę nustatyti pareiškėjo ir jo įmonės nuosavybės laikinus apribojimus, kol nebus išnagrinėta baudžiamoji byla (žr., *mutatis mutandis*, *Raimondo v. Italy*, 1994-02-22, § 27, Series A no. 281-A). Taip pat pažymėtina, kad areštas buvo panaikintas 2003 m. spalio 14 d., kai Panevėžio apygardos teismas išteisino pareiškėją dėl kelių jam pareikštų kaltinimų ir nutraukė bylą dėl likusių kaltinimų. Taigi šis skundas yra aiškiai nepagrįstas Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies požiūriu ir vadovaujantis 35 straipsnio 4 dalimi turi būti atmestas.

IV. DĖL KITŲ KONVENCIJOS PAŽEIDIMŲ

80. Remdamasis Konvencijos 3 straipsniu ir neaiškiais bendrais principais, pareiškėjas taip pat skundėsi, kad pradėjusios baudžiamąją bylą ir vilkindamos ją iki dešimties metų, Lietuvos institucijos siekė sužlugdyti jo asmenybę ir apriboti jo dvasines ir fizines galimybes.

81. Teismo manymu, šis skundas, nors ir kažkiek kitaip suformuluotas, tačiau iš esmės yra toks pats, kaip kad išnagrinėtasis pagal 6 straipsnio 1 dalį. Atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl pastarosios nuostatos, Teismas mano, kad nebūtina atskirai nagrinėti pareiškėjo skundų pagal 3 straipsnį esmės.

1. Remdamasis Konvencijos 5 straipsniu, pareiškėjas skundėsi dėl įpareigojimo niekur neišvykti, kuris jam buvo taikomas nuo 1995 m. rugpjūčio 29 d. iki 2002 m. balandžio 29 d. Pareiškėjo manymu, toks įpareigojimas prilygo neteisėtam judėjimo laisvės apribojimui.

83. Šiuo požiūriu Teismas pastebi, kad baudžiamojo proceso eigoje pareiškėjui iš tiesų buvo nustatyti judėjimo laisvės apribojimai šešerius su puse metų. Tačiau pažymėtina, kad pareiškėjas pats pripažįsta, jog kardomąją priemonę 2002 m. balandžio 29 d. panaikino Kėdainių rajono apylinkės teismas, tačiau pareiškėjas savo skundą pateikė tik 2004 m. spalio 1 d., kai papildė Teismui pateiktą peticiją. Tai reiškia, kad šis skundas nebuvo pateiktas per Konvencijos 35 straipsnio 1 dalyje numatytą šešių mėnesių terminą, todėl vadovaujantis 35 straipsnio 4 dalimi turi būti atmestas.

84. Pareiškėjas taip pat skundėsi pagal Konvencijos 6 straipsnį, nurodydamas, kad jam pareikšti kaltinimai buvo išgalvoti, o nagrinėdami jo bylą Lietuvos teismai buvo šališki, neteisingi ir netinkamai įvertino įrodymus bei netinkamai pritaikė vidaus teisę.

85. Šiuo požiūriu Teismas primena, kad jis nenagrinėja fakto ar teisės klaidų, kurias tariamai padarė nacionaliniai teismai, nebent, ir tik ta apimtimi, kiek šios klaidos galėjo pažeisti Konvencijos saugomas teises ir laisves. Be to, nors Konvencijos 6 straipsnis numato teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, jis nenumato jokių įrodymų vertinimo taisyklių, kurios visų pirma yra vidaus teisės reguliavimo dalykas ir priklauso nacionalinių teismų kompetencijai (žr., be daugelio kitų, *García Ruiz v. Spain* [GC], no. 30544/96, § 28, ECHR 1999-I). Atsižvelgdamas į pateiktą bylos medžiagą, Teismas pažymi, kad baudžiamojo proceso metu pareiškėjas turėjo galimybę pats arba naudodamasis advokato pagalba pateikti visus argumentus savo interesų gynybai ir teismai juos tinkamai įvertino. Pareiškėjo bylą nagrinėjo trijų instancijų teismai. Vidaus teismų sprendimai nėra nepagrįsti. Galiausiai Teismui nebuvo pateikta įrodymų, pagrindžiančių skundus dėl Lietuvos teismų šališkumo. Taigi ši peticijos dalis turi būti atmesta kaip aiškiai nepagrįsta vadovaujantis Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

86. Remdamasis Konvencijos 7 straipsniu, pareiškėjas tvirtino, kad vidaus teismai netinkamai pritaikė baudžiamuosius įstatymus ir persekiojo jį už nusikaltimus, kurių jis nepadarė. Jis teigė, kad baudžiamosios teisės netinkamą pritaikymą pagrindžia tai, kad 2003 m. spalio 14 d. Panevėžio apygardos teismas jį išteisino dėl dalies pareiktų kaltinimų, o dėl likusių kaltinimų baudžiamąjį procesą nutraukė suėjus senaties terminams.

87. Šiuo požiūriu Teismas primena, kad Konvencijos 7 straipsnis užtikrina teisę, kad asmuo nebūtų nuteistas be įstatymo. Tuo tarpu pareiškėjas pats pripažįsta, kad jo atžvilgiu baudžiamasis procesas buvo arba užbaigtas, arba jis buvo išteisintas. Todėl Teismas negali nustatyti, kad jis buvo nuteistas už nusikaltimą 7 straipsnio požiūriu. Todėl pareiškėjas negali būti laikomas auka Konvencijos 34 straipsnio požiūriu ir ši peticijos dalis turi būti atmesta kaip nesuderinama *ratione personae* požiūriu vadovaujantis Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalimis.

88. Remdamasis Konvencijos 14 straipsniu pareiškėjas teigia, kad baudžiamojo proceso metu vidaus teismai diskriminavo jį Lietuvos valstybinio komercinio banko darbuotojos M.B. atžvilgiu, kadangi tik pareiškėjui buvo skirta ketverių metų laisvės atėmimo bausmė.

89. Išnagrinėjęs pareiškėjo skundą pagal Konvencijos 14 straipsnį, Teismas mano, kad jis iš esmės yra susijęs su pagal 6 straipsnį pateiktu skundu dėl neteisingo baudžiamojo proceso, kurį Teismas atmetė kaip aiškiai nepagrįstą (žr. 85 punktą pirmiau). Todėl nebūtina atskirai nagrinėti skundų dėl tariamo 14 straipsnio pažeidimo.

90. Galiausiai dėl pirmojo baudžiamojo proceso pareiškėjas skundėsi, kad jis negalėjo apskųsti Panevėžio apygardos teismo 2002 m. liepos 11 d. nutarties. Jis rėmėsi Konvencijos 7 Protokolo 2 straipsniu. Teismas primena, kad ši nuostata užtikrina nuteisto asmens teisę apeliacine tvarka

apskūsti nuteisimą. Tačiau, kaip pažymėta pirmiau (87 punktas) pareiškėjas nebuvo nuteistas. Taigi pareiškėjo skundas pagal 7 Protokolo 2 straipsnį yra nesuderinamas *ratione materiae* Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies požiūriu ir vadovaujantis 35 straipsnio 4 dalimi turi būti atmestas.

91. Remdamasis Konvencijos 3, 6, 7 ir 13 straipsniais, pareiškėjas taip pat skundėsi dėl antrojo baudžiamojo proceso ir dėl administracinio proceso. Jis tvirtino, kad šie procesai jam sukėlė moralinę žalą, nes Lietuvos teismai netinkamai įvertino įrodymus ir netinkamai pritaikė vidaus teisę, todėl jam buvo apribota teisė veiksmingai ginti savo teises.

92. Teismas išnagrinėjo likusius pareiškėjo pateiktus skundus. Tačiau, atsižvelgdamas į visą turimą medžiagą, Teismas konstatuoja, kad skundai neatskleidžia kokio nors Konvencijoje ar jos protokoluose nustatytų teisių ir laisvių pažeidimo. Taigi ši pareiškimo dalis turi būti atmesta kaip aiškiai nepagrįsta pagal Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalis.

V. KONVENCIJOS 41 STRAIPSNIO TAIKYMAS

93. Konvencijos 41 straipsnis numato:

„Jeigu Teismas nustato Konvencijos ar jos protokolų pažeidimą ir jeigu Aukštosios Susitariančiosios Šalies įstatymai leidžia tik iš dalies atlyginti pažeidimu padarytą žalą, tai prireikis Teismas gali priteisti nukentėjusiajai šaliai teisingą atlyginimą.“

A. Žala

94. Pareiškėjas siekė gauti 6 450 624 litus (apie 1 868 121 eurą) turtinei žalai už dėl Konvencijos pažeidimų prarastą ir nuvertėjusią nuosavybę. Jis taip pat reikalavo 9 000 000 litų (2 606 429 eurus) neturtinei žalai atlyginti.

95. Vyriausybė manė, jog šie reikalavimai yra nepagrįsti.

96. Teismas negali nustatyti jokio priežastinio ryšio tarp konstatuoto pažeidimo ir reikalaujamos turtinės žalos; todėl šį reikalavimą atmeta. Tačiau Teismas mano, jog pareiškėjas patyrė tam tikrą neturtinę žalą dėl nustatyto pažeidimo. Atsižvelgdamas į šalių teiginius bei į pareiškėjo iš dalies obstrukcinį elgesį baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu (žr. 70 punktą pirmiau), vertindamas teisingumo pagrindais, Teismas priteisia jam 1 700 eurų neturtinei žalai atlyginti.

B. Kaštai ir išlaidos

97. Pareiškėjas taip pat reikalavo 93 000 litų (26 933 eurų) bylinėjimosi vidaus teismuose bei 16 900 litų (4 894 eurų) bylinėjimosi Teisme kaštams ir išlaidoms padengti. Jis pateikė Teismui 2001 m. gruodžio mėnesio sąskaitos 2 300 litų (665 eurų) sumai kopiją už teisines paslaugas, 2006 m. lapkričio 3 d. sąskaitą 10 000 litų (2 896 eurų) sumai už teisines paslaugas, suteiktas bylinėjantis Teisme, ir 2006 m. lapkričio 6 d. sąskaitą 250 litų (72 eurų) sumai už vertimo paslaugas.

98. Vyriausybė ginčijo šiuos reikalavimus, teigdama, kad sąskaita 2 300 litų sumai nebuvo susijusi su bylinėjimusi Teisme ir kad 10 000 litų suma buvo akivaizdžiai pernelyg didelė.

99. Atsižvelgiant į Teismo praktiką, kaštai ir išlaidos priteisiami tik tuo atveju, jei nustatoma, jog jie buvo realiai patirti, būtini ir protingo dydžio.

100. Nagrinėjamoje byloje Teismas atkreipia dėmesį, kad dalis reikalaujamos sumos sietina su pareiškėjo gynyba, vidaus valdžios institucijoms pateikus jam kaltinimus. Šios sumos nelaikytinos būtinomis, siekiant žalos atlyginimo už Konvencijos pažeidimą, kurį teismas nustatė pagal Konvencijos 6 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnį (žr. *Grauslys v. Lithuania*, no. 36743/97, § 74, 2000-10-10). Todėl Teismas mano esant protinga priteisti pareiškėjui 1 000 eurų sumą kaštams ir išlaidoms padengti.

C. Palūkanos nevykdant įsipareigojimų

101. Teismas mano, kad palūkanos įsipareigojimų nevykdymo atveju turi būti skaičiuojamos pagal ribinę Europos Centrinio Banko skolinimo normą, pridedant 3 procentus.

DĖL ŠIŲ PRIEŽASČIŲ TEISMAS VIENBALSIAI

1. *Skelbia* priimtinais skundus dėl pernelyg ilgo proceso ir vidaus teisinės priemonės nebuvimo priimtinais, o likusią peticijos dalį nepriimtina;
2. *Nustato*, jog buvo pažeista Konvencijos 6 straipsnio 1 dalis;
3. *Nustato*, jog buvo pažeistas Konvencijos 13 straipsnis.
4. *Nustato*, kad:
 - (a) atsakovė Valstybė per tris mėnesius nuo dienos, kai Teismo sprendimas taps galutinis pagal Konvencijos 44 straipsnio 2 dalį, turi sumokėti pareiškėjui šias sumas, keičiant jas į nacionalinę valiutą pagal mokėjimo dienos kursą:
 - (i) 1 700 (vieną tūkstantį septynis šimtus) eurų ir bet kokį mokestį, kuris gali būti taikomas minėtai sumai, neturtinei žalai atlyginti,
 - (ii) 1 000 (vieną tūkstantį) eurų ir bet kokį mokestį, kuris gali būti taikomas pareiškėjui, kaštams ir išlaidoms padengti;
 - (b) nuo minėto trijų mėnesių termino pasibaigimo iki sprendimo įvykdymo turės būti mokamos paprastosios palūkanos nuo pirmiau nurodytų sumų pagal ribinę Europos Centrinio Banko skolinimo normą per visą uždelstą laiką, pridedant 3 procentus;
4. *Atmeta* likusius pareiškėjo skundus dėl teisingo atlyginimo.

Surašyta anglų kalba ir pagal Teismo reglamento 77 taisyklės 2 bei 3 dalis paskelbta raštu 2010 m. sausio 5 d.

Sally Dollé

Françoise Tulkens

Kanclerė

Pirmininkė